

Strasbourg, den 22.11.2016
COM(2016) 740 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Forslag til
en ny europæisk konsensus om udvikling
Vores verden, vores værdighed, vores fremtid**

{SWD(2016) 387 final}

{SWD(2016) 388 final}

{SWD(2016) 389 final}

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	3
DEN NYE EUROPÆISKE KONSENSUS OM UDVIKLING "VORES VERDEN, VORES VÆRDIGHED, VORES FREMTID"	5
1. GLOBALE UDFORDRINGER OG 2030-DAGSORDENEN	5
1.1. Globale udfordringer og tendenser	5
1.2 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling.....	6
2. EU'S INDSATS.....	7
2.1 Et stærkere og mere effektivt EU i en foranderlig verden.....	7
2.2. Principper og værdier, der skal være retningsgivende for EU's indsats på udviklingsområdet....	9
3. VORES FÆLLES PRIORITETER – ET HANDLINGSGRUNDLAG	10
3.1. Mennesker – menneskelig udvikling og værdighed	10
3.2. Kloden – beskyttelse af miljøet, forvaltning af naturressourcer og håndtering af klimaforandringer	13
3.3. Velstand – inklusiv og bæredygtig vækst og jobskabelse	14
3.4. Fred – fredelige og rummelige samfund, demokrati, effektive og ansvarlige institutioner, retsstatsprincippet og menneskerettigheder til alle.....	17
4. PARTNERSKAB – EU SOM DRIVKRAFT BAG GENNEMFØRELSEN AF 2030-DAGSORDENEN	20
4.1. Bedre samarbejde	20
4.2. Fremme af stærkere, mere rummelige partnerskaber med mange interessenter	22
4.3. Skræddersyede udviklingspartnerskaber skal afspejle kapacitet og behov	23
5. EN STYRKELSE AF TILGANGENE TIL AT ØGE EU'S GENNEMSLAGSKRAFT	24
5.1. Mobilisering og effektiviseret anvendelse af alle gennemførelsesmidler	24
5.2. Udviklingsvenlig politikkoherens.....	26
5.3. Udviklingseffektivitet.....	27
6. OPFØLGNING PÅ VORES FORPLIGTELSER	27

INDLEDNING

2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling (2030-dagsordenen)¹, som FN vedtog i september 2015, danner en ny og ambitiøs ramme om opfyldelsen af de bæredygtige udviklingsmål og fattigdomsudryddelse. Kernen i 2030-dagsordenen er de bæredygtige udviklingsmål og de tilhørende delmål.

I forlængelse af sin aktive deltagelse i forhandlingerne bør EU også gå forrest i gennemførelsen af dagsordenen. Der tages en række initiativer i relation hertil. Kommissionens meddelelse om "Næste skridt hen imod en bæredygtig europæisk fremtid: En europæisk indsats for bæredygtighed"² viser betydningen af de bæredygtige udviklingsmål for Europa og forklarer, hvordan EU bidrager til at opfylde dem, herunder gennem EU's optræden udadtil. Den globale strategi for EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik³ understreger med sin vision for Europas engagement i verden den betydning, som de bæredygtige udviklingsmål har for EU's optræden udadtil. Desuden skal 2030-dagsordenen indarbejdes i Unionens politik for udviklingssamarbejde, navnlig ved at nytænke den fælles vision for EU's institutioner og medlemsstater, som er fastlagt i den europæiske konsensus om udvikling⁴, der blev undertegnet i 2005 og skulle sikre opfyldelsen af årtusindudviklingsmålene.

I henseende til udviklingssamarbejdspolitikken har både Unionen og medlemsstaterne pligt til at overholde forpligtelserne og tage hensyn til de mål, som de har godkendt i FN-regi⁵. I tråd med den procedure, der blev fulgt i 2005⁶, foreslås i denne meddelelse fra Kommissionen en ny konsensus om udvikling. Sigtet er at ajourføre det udviklingsrelaterede svar på aktuelle globale udfordringer og fremme gennemførelsen af 2030-dagsordenen i samarbejde med udviklingslandene, idet der tages hensyn til den nye ramme, som blev indført med Lissabontraktaten. Den afspejler analysen af besvarelserne under den offentlige onlinehøring⁷, der blev afviklet fra maj til august 2016, andre former for samråd og drøftelser med interessenter samt yderligere forberedende evalueringsarbejde⁸.

Målsætningen om at bidrage til gennemførelsen af 2030-dagsordenen i udviklingslandene kan på baggrund af politikområdets betydelige omfang bedst opfyldes gennem styrkelse af samordningen af EU's og medlemsstaternes udviklingssamarbejdspolitik. Formålet med forslaget om en ny europæisk konsensus om udvikling, justeret ind efter den nye dagsorden og med en fælles vision og langsigtet

¹ *Ændring af vores samfund: 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling*, resolution vedtaget af FN's Generalforsamling den 25. september 2015, UNGA A/RES/70/1.

² *Næste skridt hen imod en bæredygtig europæisk fremtid: En europæisk indsats for bæredygtighed*, meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget, COM(2016) 739.

³ *Fælles vision, fælles handling: Et stærkere Europa – En global strategi for Den Europæiske Unions udenrigs- og sikkerhedspolitik*, Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, juni 2016.

⁴ *Den europæiske konsensus om udvikling*, fælleserklæring fra Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen om Den Europæiske Unions udviklingspolitik: *Den europæiske konsensus om udvikling*, underskrevet den 20. december 2005, offentliggjort den 24. februar 2006, 2006/C 46/01, EUT C 46, s. 1.

⁵ Artikel 208, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (herefter TEUF).

⁶ *Forslag til fælleserklæring fra Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen om Den Europæiske Unions udviklingspolitik: Den europæiske konsensus*, meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget, KOM(2005) 311 endelig.

⁷ *Synopsis Report summarising the main results of the consultation on the new European Consensus on Development*, arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, SWD(2016) 389.

⁸ *Vurdering af den europæiske konsensus om udvikling fra 2005 og ledsagedokument til initiativet "Forslag til en ny europæisk konsensus om udvikling"*, arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, SWD(2016) 387.

kurs, er at skabe en ramme for den fælles tilgang til udviklingssamarbejdspolitik, som skal anvendes af EU og medlemsstaterne.

Kommissionen beder Rådet og Parlamentet om at vedtage den nye konsensus om udvikling i form af en fælleserklæring fra Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen.

DEN NYE EUROPÆISKE KONSENSUS OM UDVIKLING

"VORES VERDEN, VORES VÆRDIGHED, VORES FREMTID"

1. GLOBALE UDFORDRINGER OG 2030-DAGSORDENEN

1.1. Globale udfordringer og tendenser

- 1. Verden har ændret sig markant siden den seneste europæiske konsensus om udvikling⁹ i 2005**, både med hensyn til muligheder og risici. Samfundsmæssige og økonomiske problemer hænger i stigende grad sammen, hvilket åbner nye perspektiver for fælles fremskridt, men udelukker samtidig enkle løsninger på problemerne. Der er sket store globale demografiske forandringer sideløbende med økonomiske, samfundsmæssige og miljømæssige forandringer. Befolkningstallet i verden vokser netto med ca. 80 mio. mennesker om året, og inden 2050 vil 70 % af verdens befolkning bo i byerne. Selv om den globale befolkningstilvækst samlet set er faldende, forventes der at komme 2,4 mia. mennesker til i årene 2015-2050, heraf 1,3 mia. alene i Afrika. Det bliver en udfordring at imødekomme unges behov for uddannelse og beskæftigelse.
- 2. Niveauet og den geografiske fordeling af fattigdom og ulighed har ændret sig, og udviklingslandene er blevet mere og mere forskellige.** Årtusindudviklingsmålene har været en hovedfaktor i drivkraften bag hidtil usete udviklingsmæssige fremskridt. Siden 2005 er over en halv mia. mennesker flygtet fra ekstrem fattigdom og sult, primært i Østasien. Under 10 % af verdens befolkning lever i ekstrem fattigdom. Men der er stadig udfordringer. Inden 2030 vil de fleste af verdens fattige være koncentreret i skrøbelige og konfliktramte stater og i Afrika syd for Sahara, om end der fortsat vil være betydelige lommer af fattigdom i visse mellemindkomstlande. At nå ud til de fattige i så forskelligartede situationer kræver differentierede fremgangsmåder. Ulighed inden for et lands grænser er i stigende grad kilde til bekymring med hensyn til vækst og stabilitet. Over 70 % af verdens befolkning lever i lande, hvor uligheden er steget gennem de seneste 20 år. Reel ligestilling mellem kønnene er fortsat blot et fjernt håb.
- 3. Opbygning af modstandsdygtighed og bæredygtighed er uomgængeligt, hvis der skal findes varige løsninger på komplekse globale udfordringer.** Fattigdom øger sårbarheden, og en høj grad af sårbarhed forværrer de kroniske konsekvenser af fattigdom. Ekstrem og kronisk skrøbelighed og strukturelle og gentagne kriser er fortsat kilde til humanitære kriser og er hæmmende for hele samfunds udvikling. Langtrukne kriser og konflikter lægger en enorm byrde på nationale og internationale ressourcer og hæmmer overholdelsen af menneskerettighederne. Med over 65 mio. flygtninge og fordrevne er dette tal det højeste siden anden Verdenskrig. Udviklingsresultaterne bliver udfordret af nye globale trusler mod folkesundheden. Efter finanskrisen er væksten igen taget til, men ikke på niveau med tiden før krisen. Mangler inden for regeringsførelse, demokrati, menneskerettigheder og retsstatsprincippet, f.eks. i form af korruption og sikkerhedsudfordringer og den svindende plads til offentlighedens deltagelse og civilsamfundet, udgør en grundlæggende udfordring for udviklingsindsatsens effektivitet.
- 4. Globale offentlige goder er under pres.** Verden står stadig med uløste miljøproblemer, især klimaforandringerne, som truer udviklingsresultaterne og påvirker de fattige i uforholdsmæssigt høj

⁹ Den europæiske konsensus om udvikling, fælleserklæring fra Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen om Den Europæiske Unions udviklingspolitik: *Den europæiske konsensus om udvikling*, underskrevet den 20. december 2005, offentliggjort den 24. februar 2006, 2006/C 46/01, EUT C 46, s. 1.

grad. Adgangen til bæredygtige og prisrimelige energitjenester i navnlig Afrika syd for Sahara er begrænset og fortsat en kritisk udfordring for den økonomiske vækst og industrialiseringen i Afrika. Produktion af vedvarende energi udgør ca. 25 % af den globale produktion, om end den er stigende i henseende til andel og investering. Inden for bæredygtigt landbrug og bæredygtige fødevarer-systemer, herunder bæredygtigt fiskeri, vil man skulle dække en voksende global befolknings behov og samtidig beskytte miljøet. Efterspørgslen efter vand og presset på vandforsyningen vil stige betydeligt gennem de næste årtier og dermed blive en stor udfordring i henseende til tilpasningen til virkningerne af klimaforandringerne. Havene er under stigende pres. Adgangen til knappe naturressourcer er i fare på grund af udtømming og ikkebæredygtig forvaltning, og det er nødvendigt med støtte til en omlægning til en mere cirkulær økonomi baseret på resourceeffektivitet.

5. Udviklingslandskabet breder sig og omfatter flere og nye aktører og innovative løsninger. Den private sektor er i stigende omfang en central partner i tilvejebringelsen af mere bæredygtige udviklingsmodeller. Kombinationen af offentlige og private ressourcer, der kan virke som løftestang for flere investeringer, gør det muligt at intensivere samarbejdet, også i udfordrende miljøer. Det er nødvendigt med en fornyet tilpasning mellem globale ressourcer og investering for at sikre en bæredygtig udvikling. Informations- og kommunikationsteknologi og modstandsdygtige og effektive infrastrukturnetværk giver gode muligheder for fremskridt i alle sektorer.

6. Den globale strategi for EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik¹⁰ kræver en troværdig, lydhør og sammenhængende Union. Den europæiske konsensus om udvikling er et centralt element i Den Europæiske Unions samarbejde i verden og dens reaktion på globale udfordringer.

1.2 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling

7. 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling (2030-dagsordenen), som blev vedtaget i september 2015 af FN's Generalforsamling¹¹, er det internationale samfunds samlede indsats over for disse udfordringer og tendenser. Udviklingen fra årtusindudviklingsmålene til de bæredygtige udviklingsmål afspejler den ændrede tilgang til global udvikling baseret på fælles mål, selvhjulpenhed, gensidig interesse og fælles ansvar i alle lande uanset udviklingstrin. De bæredygtige udviklingsmål afspejler en vision baseret på universelle menneskerettigheder, som er fuldt overensstemmende med EU's værdier, og giver mulighed for at fremme EU's erfaring med bæredygtig udvikling.

8. 2030-dagsordenen er universel, da den gælder alle lande. Alle lande står over for disse udfordringer, og vi må bruge alle til rådighed stående midler til at håndtere dem. Dagsordenen skal gennemføres i sin helhed og ikke selektivt. Gennemførelsen skal bygge på en regelbaseret verdensorden, hvor multilateralisme er et nøgleprincip, og De Forenede Nationer står i centrum.

9. Med de bæredygtige udviklingsmål som omdrejningspunkt rummer 2030-dagsordenen en samlet vision for, hvad der skal til for at udrydde fattigdom og fremme bæredygtig udvikling. Den omfatter lige dele af alle tre dimensioner af bæredygtig udvikling, indeholder de centrale aspekter

¹⁰ *Fælles vision, fælles handling: Et stærkere Europa – En global strategi for Den Europæiske Unions udenrigs- og sikkerhedspolitik*, Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, juni 2016, se Rådets konklusioner om den globale strategi for Den Europæiske Unions udenrigs- og sikkerhedspolitik, Rådet for Den Europæiske Union, 17. oktober 2016, 13202/16.

¹¹ *Ændring af vores samfund: 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling*, resolution vedtaget af FN's Generalforsamling den 25. september 2015, UNGA A/RES/70/1.

ved regeringsførelse og fredelige og rummelige samfund og anerkender de vigtige indbyrdes forbindelser mellem mål og delmål.

10. Addis Ababa-handlingsplanen¹², som indgår i 2030-dagsordenen, danner et nyt paradigme for gennemførelse via finansielle og ikkefinansielle gennemførelsesforanstaltninger med fokus på den nationale indsats og sunde politikker. Tilsammen rummer 2030-dagsordenen og Addis Ababa-handlingsplanen en plan for, hvad der skal til gennem et globalt partnerskab med politiske og finansielle foranstaltninger for at opfylde de bæredygtige udviklingsmål. 2030-dagsordenen suppleres desuden af Sendairammen¹³ om begrænsning af katastroferisici og Parisaftalen om klimaforandringer, der danner en bindende ramme for universelle forpligtelser.

11. EU og medlemsstaterne er nødt til at reagere på de aktuelle globale udfordringer og muligheder i lyset af 2030-dagsordenen, som de bidrog til at udforme. Denne konsensus om udvikling er et centralt element i den samlede indsats. De europæiske institutioner vil arbejde sammen om at udbygge denne indsats, samtidig med at de respekterer hinandens roller og kompetencer. Hvad angår udviklingssamarbejdspolitikken, er EU's og medlemsstaternes indsats gensidigt forstærkende og skal koordineres for at fremme komplementariteten og effektiviteten af indsatsen¹⁴. På baggrund af kravet til EU og medlemsstaterne om at overholde forpligtelserne og tage hensyn til de mål, som de har godkendt i FN-regi¹⁵, er formålet med den nye europæiske konsensus om udvikling at skabe en ramme for den fælles tilgang til udviklingssamarbejdspolitik, som skal anvendes af EU og medlemsstaterne. Den finder derfor anvendelse på Den Europæiske Union og medlemsstaterne.

2. EU'S INDSATS

2.1 Et stærkere og mere effektivt EU i en foranderlig verden

12. EU og medlemsstaterne har forpligtet sig til at gennemføre dagsordenen for at sikre bæredygtig udvikling i alle tre dimensioner – den økonomiske, sociale og miljømæssige – på en afbalanceret og integreret måde. En række EU-politikker bidrager på sammenhængende vis til denne målsætning, idet de involverer forskellige aktører. EU vil ved at bidrage til opfyldelsen af 2030-dagsordenen fremme et stærkere, mere bæredygtigt, rummeligt og velstående Europa som beskrevet i Kommissionens meddelelse "Next steps for a sustainable European future: European action for sustainability"¹⁶. Gennemførelsen vil blive nøje samordnet med gennemførelsen af Parisaftalen om klimaforandringer¹⁷ og andre internationale forpligtelser på grund af deres stærke indbyrdes forbindelser.

13. EU's optræden udadtil bliver betydningsfuld for en vellykket gennemførelse af 2030-dagsordenen på globalt plan. EU selv har ændret sig de senere år. Med det nye institutionelle system og de nye politiske instrumenter i kølvandet på Lissabontraktaten er EU i dag bedre klædt på

¹² Addis Ababa-handlingsplanen fra den tredje internationale konference om udviklingsfinansiering, resolution vedtaget af FN's Generalforsamling den 27. juli 2015, UNGA A/RES/69/313.

¹³ Sendairammen for katastrofeforebyggelse 2015-2030, resolution vedtaget af FN's Generalforsamling den 23. juni 2015, UNGA A/RES/69/283.

¹⁴ Artikel 210, stk. 1, i TEUF.

¹⁵ Artikel 208, stk. 2, i TEUF.

¹⁶ Næste skridt hen imod en bæredygtig europæisk fremtid En europæisk indsats for bæredygtighed, meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget, COM(2016) 739.

¹⁷ Vedtagelse af Parisaftalen, 12. december 2015, FCCC/CP/2015/L.9 Rev.1.

til at reagere på de globale udfordringer og muligheder, når de melder sig. EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik rummer en vision for Europas engagement i verden, herunder vores primære interesser og prioriteringer, gennem en række politikker, bl.a. udviklingspolitik. EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik understreger betydningen af 2030-dagsordenen, som har potentiale til at igangsætte den nødvendige forandring til støtte for EU's værdier og målsætningerne for EU's optræden udadtil.

14. Med udviklingspolitikken forfølges målsætningerne for EU's optræden udadtil. Dette omfatter den målsætning, der er fastlagt i artikel 21, stk. 2, litra d), i traktaten om Den Europæiske Union (TEU), om at fremme en bæredygtig udvikling i økonomisk, social og miljømæssig henseende i udviklingslandene med det hovedformål at udrydde fattigdommen som fastlagt i artikel 208 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). I overensstemmelse med målsætningerne i artikel 21, stk. 2, i TEU bidrager udviklingspolitikken også til bl.a. at støtte demokrati, retsstatsprincippet og menneskerettighederne, at bevare fred og forebygge konflikter, at forbedre kvaliteten af miljøet og den bæredygtige forvaltning af de globale naturressourcer samt at fremme et internationalt system, der bygger på stærkere multilateralt samarbejde og god global styring. Derfor bidrager den europæiske konsensus også til at overholde kravet om at sikre sammenhæng mellem de forskellige områder inden for EU's optræden udadtil og mellem disse og dens øvrige politikker¹⁸.

15. Udviklingspolitik er en vigtig politik i rækken af EU-politikker til håndtering af de globale udfordringer, forvalte indbyrdes afhængighed og opbygge en bedre verden. Udviklingspolitikken vil fortsat blive koordineret med andre EU-politikker for bl.a. humanitær bistand, handel og regional integration, den reviderede europæiske naboskabspolitik¹⁹, sundhed, miljø, energi, landbrug, fiskeri, migration og videnskab, teknologi og innovation for at sikre mere effektive resultater. Med udviklingssamarbejdet kan man angribe flere dybereliggende årsager til usikkerhed, konflikter, komplekse kriser og strømme af flygtninge, fordrevne og irregulære migranter. Bæredygtig udvikling og fattigdomsudryddelse er afgørende for at kunne tage de globale udfordringer op på langt sigt.

16. Denne konsensus vil bidrage til efterlevelsen af prioriteterne for EU's optræden udadtil, som de yderligere er udmøntet i EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder gennem støtte til modstandsdygtighed på alle niveauer og fremme af velstand for alle. De bæredygtige udviklingsmål vil være en tværgående dimension i alt det arbejde, der skal gøres for at gennemføre EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik²⁰. En yderligere indsats for modstandsdygtighed i denne forbindelse gælder staters og samfunds evne til at indføre reformer og dermed modstå og komme sig over indre og udefrakommende kriser. Den vil også med gentagelsen af de bæredygtige udviklingsmål afspejle, at modstandsdygtighed er et bredt begreb, som omfatter alle borgere og hele samfundet²¹ og kræver styrkelse af kapaciteten til at modvirke sårbarhed over for risici, der bl.a. kommer fra socioøkonomiske forhold, miljø og klimaforandringer, katastrofer og konflikter. Således vil den afhjælpe drivkræfterne bag den skrøbelighed, der påvirker de mest sårbare befolkningsgrupper.

17. EU står stærkt med hensyn til at yde sit bidrag. EU henter stor styrke i sin politiske og sociale solidaritet og er en vigtig økonomisk partner og handelspartner for lande i hele verden. EU er til stede i meget store dele af verden gennem sit omfattende diplomatiske netværk, herunder i stater, der har

¹⁸ Artikel 21, stk. 3, i den konsoliderede udgave af traktaten om Den Europæiske Union (TEU).

¹⁹ *Revision af den europæiske naboskabspolitik*, fælles meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget af 18. november 2015, JOIN(2015) 50.

²⁰ Se *Rådets konklusioner om den globale strategi for Den Europæiske Unions udenrigs- og sikkerhedspolitik* (punkt 5), Rådet for Den Europæiske Union, 17. oktober 2016, 13202/16.

²¹ "State and Societal Resilience to our East and South" (afsnit 3.2) i *Fælles vision, fælles handling: Et stærkere Europa – En global strategi for Den Europæiske Unions udenrigs- og sikkerhedspolitik*, Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, juni 2016.

lagt konflikter bag sig og er skrøbelige. EU er en global kilde til politikker og bedste praksis vedrørende bæredygtig udvikling på mange områder. EU har lang erfaring med udviklingssamarbejde og de tilhørende mange instrumenter og kanaler. EU er også førende med hensyn til at beskytte globale offentlige goder.

18. En afgørende faktor for at opfylde disse fælles målsætninger og yde det største bidrag til 2030-dagsordenen er at optræde samlet som Union. EU og medlemsstaterne forpligter sig derfor til at arbejde bedre sammen. I EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik erkendes det, at der er behov for bedre sammenhæng mellem medlemsstaterne og EU's institutioner og mellem EU-politikernes interne og eksterne dimension. Et sammenhængende og konsekvent engagement vil resultere i større troværdighed, legitimitet, merværdi, indflydelse og positiv indvirkning i verden. EU og medlemsstaterne må stå sammen, "forenet i mangfoldighed", og benytte en række forskellige erfaringer og tilgange under hensyntagen til de respektive komparative fordele.

2.2. Principper og værdier, der skal være retningsgivende for EU's indsats på udviklingsområdet.

19. Denne konsensus er underlagt principperne for EU's optræden udadtil, der er fastlagt i artikel 21, stk. 1, i TEU, og som søges fremmet i verden som sådan, nemlig demokrati, retsstatsprincippet, menneskerettighedernes og de grundlæggende frihedsrettigheders universalitet og udelelighed, respekt for den menneskelige værdighed, principperne om lighed og solidaritet samt respekt for grundsætningerne i De Forenede Nationers pagt og folkeretten. Disse universelle værdier står centralt på 2030-dagsordenen.

20. EU og medlemsstaterne vil gennemføre en rettighedsbaseret tilgang til udviklingssamarbejde²². Dette vil omfatte alle menneskerettigheder og fremme integration og deltagelse, ikkediskrimination, retfærdighed og ligestilling, gennemsigtighed og ansvarlighed. Tilgangen vil fortsat betyde meget med hensyn til at sikre, at ingen svigtes af 2030-dagsordenen, uanset hvor de lever, og uanset etnisk oprindelse, køn, alder, handicap, religion eller overbevisning, seksuel orientering, migrationsstatus eller anden status. Denne tilgang er fuldt overensstemmende med det primære formål med EU's udviklingspolitik, som er at bekæmpe og på langt sigt udrydde fattigdom. Den omfatter bekæmpelse af flerfoldig diskrimination af sårbare mennesker.

21. Ligestilling mellem kønnene er en central EU-værdi, som er forankret i EU's politiske og retlige rammer. Det er et meget vigtigt område, hvis de bæredygtige udviklingsmål skal opfyldes, og det går igen overalt i 2030-dagsordenen. EU og medlemsstaterne vil på alle indsatsområder prioritere at fremme kvinders rettigheder, ligestilling mellem kønnene og kvinders og pigers indflydelse og beskyttelsen af dem.

Ligestilling mellem kønnene

Kvinder og piger forholderes fortsat deres rettigheder, ressourcer og stemme. De er i ringere grad end mænd til stede i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet. Sociale normer og diskriminerende lovgivning kan føre til, at piger og kvinder

²² Rådets konklusioner om en rettighedsbaseret tilgang til udviklingssamarbejde, der omfatter alle menneskerettighederne, Rådet for Den Europæiske Union, samling i Rådet (udenrigsanliggender/udvikling), 19. maj 2014.

ikke selv kan træffe de beslutninger, der påvirker deres tilværelse. De kønsbestemte forskelle er endnu større, når den manglende ligestilling falder sammen med andre former for udelukkelse som følge af f.eks. handicap, alder, etnisk oprindelse, seksuel orientering eller geografisk afstand. Ligestilling mellem kønnene virker positivt på fremskridt med demokrati, menneskerettigheder, sundhed, uddannelse, vækst og konfliktløsning, og indsatsen på ligestillingsområdet skal integreres i alle relevante politikker.

EU er førende i verden med hensyn til i sine forbindelser udadtil at fremme ligestilling mellem kønnene og kvinders og pigers indflydelse, især gennem EU's samlede, resultatorienterede kønshandlingsplan 2016-2020²³. Som et bidrag til 2030-dagsordenen vil EU og medlemsstaterne omsætte denne politiske tilgang til ligestilling i konkrete foranstaltninger til at øge kvinders og pigers indflydelse, herunder bekæmpe diskrimination af dem og vold mod dem. Dette omfatter: fremme af deres økonomiske og sociale rettigheder og indflydelse, styrkelse af deres stemme, beskyttelse af deres fysiske og psykiske integritet og ændring af den institutionelle kultur i EU og medlemsstaterne til en kultur, hvor forpligtelser overholdes.

3. VORES FÆLLES PRIORITETER – ET HANDLINGSGRUNDLAG

22. Punkterne på 2030-dagsordenen hænger indbyrdes tæt sammen. Gennemførelsen af den kræver altomfattende nationale strategier for bæredygtig udvikling, som rummer en ligelig fordeling af den bæredygtige udviklings økonomiske, sociale og miljømæssige dimension. Indsatsen på ét prioriteret indsatsområde har indflydelse på andre områder, og visse udfordringer såsom bæredygtighed og ulighed går igen i alle dele af dagsordenen. EU og medlemsstaterne anerkender behovet for at tage hensyn til disse indbyrdes forbindelser ved planlægningen og gennemførelsen af udviklingssamarbejdet og vil være særlig opmærksomme på integrerede foranstaltninger, som kan give sidegevinster og opfylde de manglende målsætninger på en sammenhængende måde, hvilket giver plads til vigtige drivkræfter med tværgående potentiale til forandringsskabelse, f.eks. ligestilling mellem kønnene, ungdom, investeringer, bæredygtig energi, migration og mobilitet.

23. I denne forbindelse vil EU's og medlemsstaternes udviklingsindsats blive bygget op om de prioriteter, der står på 2030-dagsordenen: "people, planet, prosperity, peace and partnership" – mennesker, kloden, velstand, fred og partnerskab.

3.1. Mennesker – menneskelig udvikling og værdighed

24. Fattigdomsudryddelse i alle dens dimensioner, bekæmpelse af diskrimination og ulighed og ingen svigt af nogen vil fortsat være centrale mål for EU's udviklingssamarbejdspolitik med afsæt i den væsentlige nye drivkraft, som 2030-dagsordenen tilfører disse mål. Fremskridtene på disse områder vil danne et stærkere grundlag for bæredygtig udvikling.

25. De bæredygtige udviklingsmål understreger de områder, hvor fortsatte fremskridt er nødvendige for at sikre menneskelig udvikling og værdighed. EU og medlemsstaterne vil fortsat søge at udrydde sult og sikre universel sundhed og universel adgang til almen og erhvervsfaglig uddannelse af høj kvalitet, tilstrækkelig og bæredygtig social beskyttelse og anstændigt arbejde til alle i et sundt miljø. EU og medlemsstaterne vil støtte deres partnere i at leve op til deres ansvar for at styrke deres hjemlige politikker og regeringsførelse med henblik på bæredygtig tilvejebringelse af væsentlige tjenesteydelser. Der vil blive lagt stærk vægt på beskyttelse af de mest sårbare.

26. EU og medlemsstaterne vil arbejde for at sikre adgang for alle til tilstrækkeligt med prisoverkommelige, sikre og nærende fødevarer. De vil gøre en større indsats for at udrydde sult,

²³ Rådets konklusioner om kønshandlingsplanen 2016-2020, Rådet for Den Europæiske Union, 26. oktober 2015, 13201/15.

sørge for fødevareforsyningsikkerhed og ernæring og styrke modstandsdygtigheden hos de mest sårbare, især i lande med tilbagevendende kriser. De vil fortsat gøre en indsats for at bekæmpe alle former for fejlnæring, underernæring og væksthæmning og udmagring hos børn.

27. EU og medlemsstaterne vil støtte de fattigste samfund i at forbedre adgangen for alle til jord, fødevarer, vand og ren, prisoverkommelig energi uden skadelige virkninger for miljøet. Rent drikkevand og sikre sanitære forhold er en grundlæggende tjenesteydelse og en forudsætning for sundhed, vækst og produktivitet. Vand er også særlig sårbart over for miljøforringelser, herunder klimaforandringer. EU og medlemsstaterne vil støtte bæredygtig og integreret vandforvaltning gennem en mere strategisk tilgang til regional udvikling og integration. De vil fremme bæredygtig byudvikling for at forbedre tjenesteydelser, tilgængelighed og livskvalitet i hastigt voksende befolkninger og samtidig knytte stærkere bånd mellem land- og byområder.

28. Bedre sundhed er hovedhjørnestenen i menneskelig værdighed og global velstand. EU og medlemsstaterne vil fortsat gøre en indsats for at styrke sundhedssystemer, forebygge og bekæmpe smitsomme sygdomme som hiv/aids, tuberkulose, malaria og hepatitis, sikre prisoverkommelige lægemidler og vacciner til alle og afhjælpe globale sundhedstrusler som antimikrobiel resistens. De vil reducere dødelighed blandt mødre og børn, fremme mental sundhed og modarbejde den voksende byrde af ikkeoverførbare sygdomme i partnerlandene.

29. Adgang for alle til uddannelse af god kvalitet er en forudsætning for udvikling på langt sigt. EU og medlemsstaterne vil støtte inkluderende livslang læring og retfærdig uddannelse af god kvalitet på alle niveauer – fra tidlig barndom over primær, sekundær og tertiær uddannelse til teknisk og erhvervsfaglig uddannelse og voksenundervisning med særligt fokus på muligheder for almen og erhvervsfaglig uddannelse til piger og kvinder. De vil arbejde hårdere på at sikre, at alle har den viden og de færdigheder, kompetencer og rettigheder, de har brug for til at leve et liv i værdighed, deltage fuldt ud i samfundet som ansvarlige og produktive voksne mennesker og bidrage til deres samfunds sociale og økonomiske velbefindende og til fremme af og adgang til kultur.

Ungdom

Unge behov og drømme kræver særlig opmærksomhed. Inden 2030 forventes antallet af unge mellem 15 og 24 år at være steget med 7 % til næsten 1,3 mia., heraf mange koncentreret i udviklingslande, især i regioner som Afrika og Sydøstasien, hvor gennemsnitsalderen er lavere end det globale gennemsnit. Skabelse af tilstrækkelig mange job af god kvalitet til unge vil fortsat være en vigtig udfordring. Unge er særlig sårbare i situationer med voldelige konflikter, organiseret kriminalitet og menneskehandel. Målttede politikker og passende investering er nødvendige for at fremme unges rettigheder og lette deres deltagelse i samfundslivet, civilsamfundet og økonomien og sikre, at de fuldt ud bidrager til inklusiv vækst og bæredygtig udvikling. For at sikre bæredygtige fremskridt og inddragelse har unge også brug for at deltage i demokratiske processer og påtage sig lederroller.

Afrika syd for Sahara står over for en særlig udfordring, idet der her vil skulle skabes ca. 18 mio. job om året frem til 2035 for at rumme alle nytilkomne på arbejdsmarkedet. **EU og medlemsstaterne vil skærpe fokus på at dække unges behov og forbedre deres fremtidsperspektiver**, især med det formål at øge beskæftigelse af god kvalitet og iværksætterier med støtte fra effektiv almen og erhvervsfaglig uddannelse, udvikling af færdigheder og adgang til digitale teknologier og tjenester. EU vil også arbejde på at styrke unges indflydelse og deltagelse i de lokale økonomier, samfund og beslutningsprocesser og i varetagelse af offentlige anliggender. Dette vil også have til formål at styrke ungdomspotentialet – den såkaldte "demografiske dividende" – og den digitale innovationskapacitet og tilbyde unge mulighed for at opnå større mobilitet og nyde godt af teknologiske fremskridt.

30. Økonomisk vækst er mere langvarig og gavner de fattigste bedst, hvis den er inklusiv. EU og medlemsstaterne vil gøre en indsats for at mindske ulighed i muligheder og resultater. De vil

derved hjælpe de fattigste grupper i samfundet direkte og også hjælpe med at fremme mere inklusiv og bæredygtig vækst, som ikke er til skade for kommende generationer. For at afhjælpe stigende økonomisk og social ulighed vil EU og medlemsstaterne støtte nationale udviklingsstrategier, som maksimerer de positive sociale resultater og virkninger, og som tager behørigt hensyn til bedre fordeling af frugten af vækst, opbygning af velstand og anstændige job og bedre adgang til produktionsfaktorer, f.eks. jord og finansiering. De vil arbejde sammen med partnerlande for at fremme progressiv beskatning og omfordelingspolitik for offentlige udgifter, som fremmer adgang til basale tjenesteydelser af god kvalitet for alle, især uddannelse, sundhedsydelser og sanitære forhold af god kvalitet. De vil også støtte effektive, bæredygtige og retfærdige socialsikringsystemer for at garantere en grundindkomst, forebygge tilbagefald til ekstrem fattigdom og opbygge modstandsdygtighed. De vil vurdere de afgørende faktorer og tendenser i økonomiske og sociale uligheder og styrke deres redskaber og tilgange, for at de kan blive mere effektive med hensyn til at afhjælpe ulighed, herunder ved at integrere nedbringelse af ulighed i deres aktiviteter. De vil fremme handicappedes rettigheder og arbejde på at sikre deres deltagelse på lige fod.

31. EU og medlemsstaterne vil gøre en energisk indsats for at fremme beskyttelse og iagttagelse af kvinders og pigers rettigheder. De vil arbejde for overholdelse af forpligtelserne i henhold til konventionen om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder. De er fortsat forpligtede til at fremme, beskytte og iagttage alle menneskerettigheder og sikre den fulde og effektive gennemførelse af FN's Beijinghandlingsprogram og Cairohandlingsprogrammet, den internationale konference om befolkning og udvikling samt resultaterne af deres revisionskonferencer og til at beskytte seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder i denne forbindelse.

32. EU og medlemsstaterne vil skærpe deres fokus på udryddelse af fattigdom blandt de meget fattige, skrøbelige eller konfliktramte lande, hvor de nationale ressourcer i en overskuelig fremtid ikke er tilstrækkelige til at sikre basale sociale tjenesteydelser til alle; et skærpet fokus på menneskelig udvikling er fortsat afgørende.

33. EU og medlemsstaterne vil styrke modstandsdygtigheden, især hos sårbare befolkningsgrupper, over for voldsomme miljømæssige og økonomiske påvirkninger, naturkatastrofer og menneskeskabte katastrofer og globale sundhedstrusler. De vil systematisk i deres indsats indarbejde en målsætning om, at personer, samfund og lande bør være bedre forberedt til, kunne modstå, tilpasse sig og hurtigt komme sig over pres og voldsomme påvirkninger udefra uden at ødelægge de langsigtede udviklingsperspektiver²⁴. Dette vil medføre et tættere samarbejde og gensidigt supplerende indsatser mellem udviklingsaktører og humanitære aktører på grundlag af en fælles analyse af risici og sårbarheder. Under langvarige kriser vil EU og medlemsstaterne beskytte længerevarende sociale strukturer, levere humanitær bistand og udviklingsbistand på en sammenhængende måde og integrere langvarigt fordrevne personer i den bredere udviklingsplanlægning, herunder adgang til uddannelse og anstændigt arbejde.

34. EU og medlemsstaterne vil fremme modstandsdygtigheden hos langvarigt tvangsfordrevne personer og deres integration i det økonomiske og sociale liv i værtslandene, idet det erkendes, at fordrevne personers kompetencer er et afgørende mobilt aktiv, som er væsentligt for deres modstandsdygtighed og genopbygningen af deres tilværelse. EU og medlemsstaterne vil anvende en

²⁴ *EU's strategi til styrkelse af resiliens: Anvendelse af erfaringer fra fødevarerikkerhedskriser*, meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet, 3. oktober 2012, COM(2012) 586; *Rådets konklusioner om EU's strategi til styrkelse af resiliens*, Rådet for Den Europæiske Union, 3241. samling i Rådet (udenrigsanliggender), 28. maj 2013.

rettighedsbaseret tilgang og være særlig opmærksomme på ledsagede og uledsagede mindreårige og andre meget sårbare mennesker.

3.2. Kloden – beskyttelse af miljøet, forvaltning af naturressourcer og håndtering af klimaforandringer

35. Miljømæssig bæredygtighed, herunder et stabilt klima, er nødvendigt for at udrydde fattigdom og sikre en bæredygtig udvikling, især for de fattigste grupper i samfundet. Menneskers trivsel og modstandsdygtige samfund afhænger af sunde økosystemer og et velfungerende miljø. Miljøforringelser, herunder klimaforandringer, kan udligne økonomiske fremskridt, bringe freden og stabiliteten i fare og forårsage migration i stor målestok. Ud over specifikke indsatser skal miljøhensyn være integreret i alle sektorer af udviklingssamarbejdet, herunder gennem forebyggende foranstaltninger. En ansvarlig privat sektor og anvendelse af forurenere betaler-princippet vil også være en betingelse for succes. EU og medlemsstaterne vil fremme ressourceeffektivitet og bæredygtigt forbrug og produktion med henblik på at afkoble den økonomiske vækst fra miljøforringelse og sætte gang i omstillingen til cirkulær økonomi. De vil også gøre øget brug af videnskab, teknologi og innovation til at fremme miljømæssig bæredygtighed, og de vil fremme partnernes brug af de omfattende data og oplysninger, som kan tilgås gennem europæiske og internationale jordobservationsprogrammer, for at støtte evidensbaserede beslutninger, hvor der tages hensyn til miljøtilstanden.

36. EU og medlemsstaterne vil støtte bevaring og bæredygtig forvaltning af alle naturressourcer og bevaring og bæredygtig brug af biodiversitet og økosystemer, herunder skove, have, kystområder, vandløbsoplande og andre økosystemer. De vil fremme sidegevinster ved bæredygtig forvaltning, herunder styrke modstandsdygtighed over for og tilpasning til klimaforandringer. De vil styrke integrationen af bæredygtighed i alle samarbejdssektorer og vægte miljøproblemerne højere i dialoger med vores partnere. De vil fremme brugen af naturkapitalregnskaber. De vil støtte bedre regeringsførelse og kapacitetsopbygning med henblik på bæredygtig forvaltning af naturressourcer, fremme inddragelse af interessenterne og overholdelsen af alles rettigheder, herunder indfødte folk og lokalsamfund. De vil fremme beskyttelse og genopretning af marine økosystemer for at opnå sunde og produktive have, bæredygtig forvaltning af havressourcer og bæredygtigt fiskeri, herunder gennem bedre havforvaltning og udvikling af den blå økonomi.

37. 2030-dagsordenen kræver en akut indsats af alle vedrørende globale offentlige goder. EU og medlemsstaterne vil gennemføre 2030-dagsordenen og Parisaftalen om klimaforandringer gennem en koordineret og sammenhængende indsats for at udnytte synergieffekten fuldt ud, idet der også bygges på andre internationale rammer såsom Sendairammen om begrænsning af katastroferisici og New Urban Agenda²⁵.

38. EU og medlemsstaterne vil integrere miljø og klima, herunder modvirkning og tilpasning, gennem sine udviklingssamarbejdsstrategier. De vil støtte nationale strategier, herunder mellemstatslig planlægning og programmering, som fremmer modstandsdygtighed, mindsker klimarisikoen og bidrager til nedbringelse af udledningerne, i overensstemmelse med gennemførelsen af de nationalt fastsatte bidrag til Parisaftalen. Den juridisk bindende karakter af Parisaftalen og kravet om at fastsætte nationale bidrag kan igen give drivkraft til national udviklingsplanlægning i forbindelse med 2030-dagsordenen.

²⁵ *The New Urban Agenda*, Habitat III, <https://habitat3.org/the-new-urban-agenda>

39. Energi er en kritisk vigtig udviklingskatalysator og afgørende for løsninger på en bæredygtig klode. Omfanget af finansielle investeringer, som skal til for at sikre universel adgang til rene energitjenester, kræver mange aktørers medvirken. EU og medlemsstaterne vil udbygge samarbejdet med alle relevante parter, herunder den private sektor, om forvaltning af energiefterspørgslen, energieffektivitet, produktion af vedvarende energi og udvikling og overførsel af rene teknologier. De vil også fremme udfasningen af subsidier til fossilt brændsel, stabile og åbne energimarkeder og udrulning af intelligente net samt brug af digitale teknologier til bæredygtig energiforvaltning.

Bæredygtig energi og klimaforandringer

Adgang til bæredygtig og prisoverkommelig energi og håndtering af klimaforandringer er to udfordringer, der skal tages op i tæt samarbejde for at sikre bæredygtig udvikling i alle dens tre dimensioner. Udviklingslandene har brug for energi til at fremme inklusiv vækst og forbedre levestandarden yderligere på en miljøvenlig måde. Investering i energi kan sikre adgang til rent vand, ren madlavning, uddannelse og sundhed og desuden skabe job og støtte lokale virksomheder. EU og medlemsstaterne vil bekæmpe energifattigdom ved at bidrage til universel adgang til energitjenester, som er overkommelige i pris, moderne, pålidelige og bæredygtige, med stærkt fokus på vedvarende energi. Støtte til Afrika og vores nabolande i denne energiomstilling vil indgå i den befordrende ramme for EU's energionion. Støtten vil ledsage den indsats, som EU fortsat gør i tråd med sin globale førerposition på området for håndtering af klimaforandringer, og støtte tredjelande i at håndtere klimaforandringer og overgange til en kulstoffattig klimaresistent økonomi.

EU og medlemsstaterne vil under hensyntagen til de forskellige betingelser i partnerlandene tage fat på disse problemer gennem strategiske dialoger, bedste praksis og videndeling samt udviklingssamarbejde. Strategiske investeringer i bæredygtig energi vil blive brugt til at understøtte forbedringen af den retlige ramme, der fremmer udviklingen af en sund energisektor, og til at agere løftestang for private investeringer. EU's indsats skal støttes af centrale drivkræfter som: politisk ejerskab og partnerskaber, en tilstrækkelig retlig ramme for energisektoren og investeringsincitamenter. Denne styrkede strategi vil sikre et konstruktivt og konsekvent samarbejde mellem EU og partnerne om energi og klima.

3.3. Velstand – inklusiv og bæredygtig vækst og jobskabelse

40. En vigtig udfordring på 2030-dagsordenen er at opnå inklusiv og bæredygtig vækst og skabe anstændige job, især til kvinder og unge. EU og medlemsstaterne vil fremme en økonomisk omstilling, som skaber anstændige job, genererer tilstrækkelige indtægter til offentlige tjenesteydelser og fremmer bæredygtige værdikæder. Dette omfatter fremme af bæredygtige forbrugs- og produktionsmønstre i en cirkulær økonomi, ressourceeffektivitet og omstilling til kulstoffattige og klimaresistente metoder. Inklusiv og bæredygtig vækst opbygger langsigtet modstandsdygtighed hos partnerlandene ved at skabe muligheder for sårbare befolkningsgrupper og de mest udsatte for at deltage i og nyde godt af rigdom og jobskabelse. Det er en mellemlang- til langsigtet løsning at fjerne de dybereliggende årsager til manglende stabilitet, irregulær migration og tvangsfordrivelse.

41. EU og medlemsstaterne vil hjælpe med at gøre udviklingslandene mere erhvervsvenlige. De vil bidrage til at forbedre betingelserne for at drive virksomhed ved at fremme bedre politikker og lovgivningsmiljøer, bedre erhvervsklima, nye forretningsmodeller og større statslig kapacitet. De vil fremme adgangen til finansielle tjenesteydelser, herunder for kvinder, for de fattige og for mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder. De vil også fremme initiativer fra den private sektor og sociale virksomheder, der leverer lokale tjenesteydelser. Den offentlige sektors investeringer i forsknings- og innovationskapacitet i udviklingslandene kan også bidrage til at mobilisere den private sektors investeringer og befordre den økonomiske og sociale udvikling.

42. EU og medlemsstaterne vil fremme og lette handel og investeringer i udviklingslandene til støtte for bæredygtig udvikling. EU har stor erfaring med åbning af sine markeder for de mindst

udviklede lande og vil fortsat fremme handel som en vigtig drivkraft for vækst og fattigdomsbekæmpelse i udviklingslandene. EU og medlemsstaterne vil med gennemførelsen af EU's strategi for "handel for alle" støtte deres handelspartnere for at leve op til deres forpligtelse ifølge Addis Ababa-handlingsplanen til at integrere bæredygtig udvikling på alle niveauer af handelspolitikken og opnå fremskridt med en bred vifte af bæredygtige udviklingsmål. EU og medlemsstaterne vil koordinere udviklingssamarbejdsprogrammer med handelspolitiske redskaber til støtte for gennemførelsen af bestemmelserne i handelsaftalerne vedrørende handel og bæredygtig udvikling. De vil kombinere den private sektors færdigheder og ressourcer med understøttende handelspolitikker og instrumenter, Aid for Trade og økonomisk diplomati, som vil fremme inklusiv og bæredygtig økonomisk vækst og hjælpe tredjelande med at indføre vækstmodeller, hvor der tages hensyn til ressourceknaphed og klimaforandringsforanstaltninger.

Investeringer

2030-dagsordenen og Addis Ababa-handlingsplanen danner en ramme, hvor ansvarlige investeringer kan bidrage til bæredygtig udvikling i alle dens dimensioner. Denne ramme kan være retningsgivende for ressourcebeslutninger til støtte for menneskelig kapacitet, infrastruktur, institutioner og tjenester og dermed maksimere udbyttet. Investeringer er et vigtigt middel til gennemførelse af 2030-dagsordenen. Bæredygtige investeringer hjælper med at diversificere økonomierne, forbinde dem med regionale og globale værdikæder, fremme regional integration og handel, styrke lokal økonomisk værdi og imødekomme sociale behov.

Formålet med den foreslåede plan for europæiske eksterne investeringer²⁶ er at tilvejebringe en integreret finansieringspakke til finansiering af investeringer i Afrika og EU's nabolande. Planen omfatter en europæisk fond for bæredygtig udvikling, teknisk bistand til udvikling af bæredygtige projekter og tiltrækning af investorer og et sæt foranstaltninger rettet mod forbedret økonomisk styring, erhvervsklima og samarbejde med den private sektor. Planen skal bygge på EU's erfaring med at blande offentlige tilskud med tredjepartslån for at mobilisere flere midler til bæredygtig udvikling. Planen omfatter en ny garantifacilitet til at agere løftestang for yderligere finansiering, især fra den private sektor, ved at benytte centrale faktorer for fremme af investeringer. Garantien vil blive finansieret af EU og i muligt omfang af andre bidragsydere og benyttet til at absorbere potentielle tab, som berettigede investorer måtte lide (herunder internationale finansielle institutioner og investorer fra den private sektor), og dermed sænke risikoprofilen for investeringer i udviklingslandene.

Gennemførelsen af planen ville således bidrage til vækst og jobskabelse, tilvejebringe innovative produkter eller tjenesteydelser og tiltrække private investeringer. Den vil bidrage til at opfylde de bæredygtige udviklingsmål og således hjælpe med at tage fat på årsagerne til migration. EU og medlemsstaterne vil også bidrage til forøgelse af private og offentlige investeringer i en kulstoffattig og klimaresistent grøn økonomi. De vil forsøge at bidrage til at forbedre ressourceeffektiviteten, afkoble væksten fra miljøforringelserne, fremme bæredygtige forbrugs- og produktionsmønstre og mindske sårbarheder. Investeringerne vil blive foretaget i partnerskab med lokale virksomheder og aktører og med respekt for landets rettigheder og arbejdstagerrettigheder.

²⁶ *Styrkelse af europæiske investeringer til jobskabelse og vækst: Indledning af anden fase af Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer og lancering af en ny plan for europæiske eksterne investeringer*, meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Den Europæiske Centralbank, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, Regionsudvalget og Den Europæiske Investeringsbank, 14. september 2016, COM(2016) 581.

43. EU og medlemsstaterne vil arbejde sammen med den nationale og internationale private sektor, herunder arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer, for at fremme ansvarlige, bæredygtige og effektive fremgangsmåder. Den private sektor bør engagere sig i ansvarlige og bæredygtige aktiviteter, som bidrager til gennemførelsen af 2030-dagsordenen. EU og medlemsstaterne vil fremme mobiliseringen af private ressourcer til udvikling på områder med betydeligt omstillingspotentiale til bæredygtig udvikling, herunder bæredygtigt landbrug, ren energi, modstandsdygtig infrastruktur, sundhed, grøn og cirkulær økonomi og digitalisering. Større udbredelse af ansvarlig praksis blandt en længere række af EU-virksomheder med forsyningskæder i udviklingslande, i tæt partnerskab med deres offentlige og private interessenter, og fremme af handel og etisk handel ville være et betydeligt bidrag til gennemførelsen af 2030-dagsordenen. Bæredygtig udvikling og forpligtelser til at efterleve virksomheders sociale ansvar skal indarbejdes i forretningsmodeller som en selvfølge. EU og medlemsstaterne vil fortsat støtte ansvarlig forretningspraksis og ansvarlig forvaltning af forsyningskæder ved integration af menneskerettigheder og arbejdstagerrettigheder, finansiel redelighed og miljøstandarder og tilgængelighed. De vil arbejde for at forhindre overtrædelser af menneskerettighederne og fremme FN's vejledende principper for menneskerettigheder og erhverv. De vil fremme arbejdsmarkedsstandarder, som sikrer anstændige arbejdsvilkår for arbejdstagerne, især dem, der er defineret af ILO, både i den formelle og uformelle sektor, herunder ved at støtte overgangen fra uformel til formel økonomi.

44. Bæredygtigt landbrug er sammen med bæredygtige fiskeri- og akvakulturaktiviteter fortsat en central drivkraft for fattigdomsudryddelse og bæredygtig udvikling. To tredjedele af verdens fattige er afhængige af landbruget som eksistensgrundlag, og en række udviklingslande er fortsat meget afhængige af handel med et fåtal af varer. Det er nødvendigt med investeringer i bæredygtigt landbrug for at diversificere produktionssystemer, forebygge fejlnæring og generere stigninger i produktivitet og antal arbejdspladser uden skade på miljøet. Der skal større private investeringer til i Afrika, navnlig fordi sektoren for landbrugsfødevarer og agroindustri er afgørende for den jobskabelse, der er nødvendig på kort og mellemlangt sigt. Disse investeringer skal beskytte jorden, bevare vandressourcer, forebygge skovrydning og opretholde sunde økosystemer. Husmandsbrugene og de fattige har fortsat stor betydning med særligt fokus på integration af unge og kvinders indflydelse. Bæredygtigt landbrug skal styrke landbrugets potentiale til afbødning af drivhusgasudledninger og samtidig styrke modstandsdygtigheden over for påvirkninger fra klimaforandringerne. EU og medlemsstaterne vil sigte mod at udvikle landbrugsværdikæder, som kommer de fattige til gode og tilskynder agroindustrien til at skabe job og merværdi. Dette indebærer højnelse af kvaliteten af sundheds- og plantesundhedsforhold, fremme af bæredygtige fiskeri- og akvakulturaktiviteter og støtte til indsatsen mod ulovligt fiskeri, havforurening og påvirkninger fra klimaforandringerne. EU vil forsøge at forbedre forvaltningen af adgangen til og ejendomsforhold vedrørende jord, have og skove.

45. Digitale teknologier bliver indført i den tredje verden i et hidtil uset tempo. Imidlertid gør manglende forbindelser, især i Afrika, og mangel på konkurrence de digitale teknologier uoverkommeligt dyre for flertallet af befolkningen.

46. EU og medlemsstaterne vil fortsat udvikle deres støtte til fremme af informations- og kommunikationsteknologier i udviklingslandene som stærke drivkræfter for vækst ("Digital for Development"). EU og medlemsstaterne vil fokusere på bedre integration af digitale løsninger i udviklingsarbejdet. De vil støtte miljøer, der er befordrende for den digitale økonomi, ved at styrke gratis, åbne og sikre forbindelser. De vil støtte digitalt iværksætteri, innovation og jobskabelse og vil fremme brugen af digitale teknologier på andre prioriterede områder (f.eks. regeringsførelse, landbrug, uddannelse, sundhed og energi). De vil også støtte digitale færdigheder og læse- og skrivefærdigheder for at give folk indflydelse, herunder de mest sårbare.

47. **EU og medlemsstaterne vil støtte konstruktion, opførelse og drift af byinfrastrukturer, som er mere ressourceeffektive.** De vil også støtte udviklingen af bæredygtige, sammenkoblede og sikre transportnet og anden modstandsdygtig infrastruktur for at fremme vækst, handel og investeringer.

48. **EU og medlemsstaterne vil søge at sætte skub i byernes potentiale som omdrejningspunkt for bæredygtig og inklusiv vækst og innovation, idet der tages hensyn til landdistriktssamfundene i bred forstand.** I overensstemmelse med FN's New Urban Agenda vil de fremme leveringen af basale tjenesteydelser, bæredygtig arealforvaltning, retfærdig forvaltning af markedet for grunde og bæredygtig bymobilitet. De vil fremme rummelige og afbalancerede territorial- og bypolitikker. De vil opbygge byernes modstandsdygtighed over for voldsomme påvirkninger og styrke mulighederne for en kulstoffattig og klimaresistent økonomi.

3.4. Fred – fredelige og rummelige samfund, demokrati, effektive og ansvarlige institutioner, retsstatsprincippet og menneskerettigheder til alle

49. **Rummelige samfund og ansvarlige demokratiske institutioner er forudsætninger for bæredygtig udvikling og stabilitet.** EU og medlemsstaterne vil fremme de universelle værdier demokrati, god regeringsførelse, retsstatsprincippet og menneskerettigheder for alle i hele rækken af partnerskaber og instrumenter og i alle situationer, herunder via udviklingsindsatsen. De vil støtte den hjemlige indsats, der skal være skræddersyet til behovet og sammenhængen i det enkelte samfund, for at opbygge bæredygtige demokratiske stater, der er modstandsdygtige over for voldsomme indre og udefrakommende påvirkninger. For at nå disse mål vil de fremme ansvarlige og åbne institutioner, deltagelsesbaserede beslutningsprocesser og offentlighedens adgang til information. De vil fremme effektiv forvaltning på mange niveauer med deltagelse af sårbare grupper gennem partnerskaber mellem nationale, subnationale og lokale regeringer og forvaltninger. De vil støtte og fremme et åbent og befordrende klima for civilsamfundet, inkluderende tilgange og gennemsigthed i beslutningstagningen på alle niveauer. De vil støtte initiativer til bekæmpelse af korruption. De vil fortsætte med at støtte inkluderende, åbne og troværdige valg og aktiv inddragelse af borgerne gennem hele valgprocessen. De vil støtte demokratisk regeringsførelse, som sikrer, at borgerne kan nyde deres grundlæggende frihedsrettigheder, herunder religions- og trosfrihed, og som fremmer menneskerettigheder, både hvad angår borgerrettigheder, politik, økonomi, sociale forhold og kultur, herunder fremme af kulturel mangfoldighed. Den politiske dialog skal være et vigtigt udgangspunkt for handling, herunder med partnerlandes regeringer og andre.

50. **EU og medlemsstaterne vil fremme effektive, uafhængige, åbne og ansvarlige retssystemer for at fremme retsstatsprincippet.** De vil fortsætte med at støtte reformering af retsvæsenet for at fremme adgangen til domstolsprøvelse for alle – og navnlig de fattige og sårbare samfundsgrupper.

51. **Fattigdom, konflikt, skrøbelighed, humanitær nød og tvangsfordrivelse er tæt forbundet og skal afhjælpes på en sammenhængende og helhedsorienteret måde.** EU og medlemsstaterne vil bekæmpe de grundlæggende årsager hertil på alle niveauer fra udelukkelse og ulighed over overtrædelser af menneskerettigheder og fravær af retsstatsprincippet til miljøforringelser, herunder klimaforandringer.

52. **EU og medlemsstaterne vil bruge udviklingssamarbejdet som led i den fulde række af politikker og instrumenter til at forebygge, forvalte og bidrage til at løse konflikter og kriser, dække humanitære behov og opbygge varig fred og god regeringsførelse.** Det primære fokus for

udviklingssamarbejdet er fortsat fattigdomsudryddelse, og kursen mod dette mål for indsatsen bliver ikke ændret. Derfor vil EU og medlemsstaterne fremme den samlede tilgang²⁷ til konflikter og kriser med fokus på skrøbelighed, menneskelig tryghed og anerkendelse af forbindelsen mellem bæredygtig udvikling, fred og sikkerhed. Disse foranstaltninger vil blive gennemført på alle niveauer fra globalt til lokalt og i alle faser af konfliktcyklussen fra tidlig varslings over forebyggelse og krisestyring til stabilisering. I forbindelse med udviklingssamarbejdet vil EU og medlemsstaterne arbejde sammen med sikkerhedssektorens aktører, herunder militære enheder under usædvanlige omstændigheder, for at opbygge deres kapacitet til at understøtte bæredygtige udviklingsmål, navnlig skabelsen af fredelige og rummelige samfund. De vil fremme fælles løsninger på sikkerheds- og udviklingsudfordringer, herunder gennem støtte til reform af sikkerhedssektoren²⁸ og kapacitetsopbygning til sikkerhed og udvikling. De vil også fokusere deres indsats på forebyggelse og bekæmpelse af voldelig ekstremisme ved at styrke personers og samfunds modstandsdygtighed over for forsøg på radikaliserings og ekstremisme, herunder gennem fremme af religiøs tolerance og tværreligiøs dialog. De vil fortsat støtte princippet om ansvar for at yde beskyttelse og forebyggelse af grusomheder.

53. EU og medlemsstaterne vil fokusere deres udviklingssamarbejde på skrøbelige og konfliktramte stater og støtte de mest sårbare. Ved at fremme og beskytte menneskerettigheder, demokrati, retsstatsprincippet og god regeringsførelse vil EU og medlemsstaterne proaktivt bidrage til at opbygge sikkerhed og stabilitet og fremme modstandsdygtighed i skrøbelige situationer. Det omfatter en indsats for at bekæmpe kriminalitet og vold i byområder. De vil integrere konfliktfølsomhed i deres arbejde for at maksimere virkningen for fred og menneskelig tryghed. De vil fremme fred, statsopbygning, gennemsigtighed, ansvarlighed og adgang til domstolsprøvelse ved at samarbejde med alle interessenter om konfliktforebyggelse, fredsbevaring og fredsskabelse. De vil støtte et overgangsretsvæsen gennem kontekstspecifikke foranstaltninger til fremme af sandhed, retfærdighed, erstatning og garantier mod gentagelser. Stabilisering kræver, at man slår bro over kløften mellem løsning af en konflikt og muligheden for, at længerevarende reformprocesser får fat, ved at opbygge tillid mellem regering og befolkning, herunder gennem at kickstarte leveringen af tjenesteydelser. I denne forbindelse vil EU og medlemsstaterne genoplive partnerskaberne med kvalificerede regionale partnere. Om freds- og sikkerhedsforanstaltninger bliver vellykkede, afhænger navnlig af samarbejdet med lokale aktører og deres ejerskab til processen. EU og medlemsstaterne vil tage fat på alle aspekter af forebyggelse og bekæmpelse af seksuel og kønsbetinget vold under og efter konflikter og støtte kvinders deltagelse i konfliktforebyggelse, konfliktløsning og nødhjælp og genopbygning.

54. EU og medlemsstaterne vil indføre humanitært samarbejde og udviklingssamarbejde på en mere sammenhængende og supplerende måde og dermed aktivt bidrage til at opbygge modstandsdygtighed og modvirke kronisk sårbarhed og risiko. Dette kræver bedre samarbejdsmetoder mellem udviklingsaktører og humanitære organisationer for at styrke forbindelserne mellem nødhjælp, rehabilitering og udvikling, herunder en udvidet udveksling af information, donorkoordination, fælles analyser af risici og sårbarheder, en fælles definition af strategiske prioriteringer, fælles programmering, overgangsstrategier og gennem EU's tidlige konfliktvarslingssystem. EU og medlemsstaterne vil sikre tidligt engagement og tæt samarbejde mellem politiske aktører og udviklingsaktører fra begyndelsen for at komplettere og bygge videre på de humanitære aktørers nødhjælp og tidlige genopbygningsforanstaltninger. Sikring af humanitær adgang til at levere basal

²⁷ *Rådets konklusioner om EU's samlede tilgang*, Rådet for Den Europæiske Union, samling i Rådet (udenrigsanliggender), 12. maj 2014.

²⁸ *Elementer til en EU-dækkende strategisk ramme for støtte til en reform af sikkerhedssektoren*, fælles meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet, 5. juli 2016, JOIN(2016) 31.

nødhjælp og beskyttelsen af humanitære principper og love er altafgørende i overensstemmelse med de forpligtelser, der blev indgået på det humanitære verdenstopmøde i maj 2016.

55. EU og medlemsstaterne vil øge deres indsats for at opbygge modstandsdygtighed og tilpasningsevne til forandring i tråd med Sendairammen om begrænsning af katastroferisici 2015-2030 og Parisaftalen om klimaforandringer. At hjælpe mennesker og samfund til at blive bedre forberedt, mindske deres udsathed og sårbarhed og styrke modstandsdygtigheden over for voldsomme påvirkninger og katastrofer og evne til at komme over dem er afgørende for at mindske skadevirkninger og undgå tab af liv og eksistensgrundlag. EU og medlemsstaterne vil bygge risikovurderinger og mangelanalyser ind i deres udviklingssamarbejdsprogrammer. De vil også opbygge parathed til grænseoverskridende trusler mod sundhed, i overensstemmelse med det internationale sundhedsregulativ, navnlig gennem kapacitetsopbygning i nationale og regionale sundhedssystemer.

56. Migration er et komplekst, globalt og langvarigt fænomen, som kræver et nøje tilrettelagt, afbalanceret, evidensbaseret og bæredygtigt politisk fastlagt svar. 2030-dagsordenen anerkender klart migrationens og mobilitetens positive bidrag til inklusiv vækst og bæredygtig udvikling. Dette bidrag kan gavne migranterne selv, deres familie og deres oprindelses- og værtsland. De udgør en betydelig drivkraft bag den globale økonomi: Det samlede beløb i pengeoverførsler til udviklingslandene i 2015 var langt over det dobbelte af summen af EU's officielle udviklingsbistand (ODA). EU og medlemsstaterne vil øge indsatsen for at benytte chancen for udvikling, når den byder sig i kraft af migrationen, samtidig med at udfordringerne herved løses. Dette vil omfatte fremme af investering og innovation i partnerlandene for at sætte skub i væksten og beskæftigelsesmulighederne, støtte social- og uddannelsessystemerne og samarbejde med bl.a. partnere i den private sektor om at sænke omkostningerne ved pengeoverførslerne.

57. Ringe forvaltet migration kan skabe større udfordringer og virke negativt på oprindelses-, transit- og værtslande, på migranterne selv og på de samfund, som de rejser igennem eller bosætter sig i. I det værste scenarie kan migrantgrupper blive nægtet menneskerettigheder og adgang til sundhed og uddannelse og risikere at blive ofre for tvangsarbejde og menneskehandel. Ligeledes kan ringe forvaltet migration i både værts- og transitlande skabe udfordringer, der kræver hurtige løsninger, og kan i visse ekstreme tilfælde sætte værtslandets sundheds- og uddannelsessystemer, regeringsførelse og overordnede stabilitet og sikkerhed under alvorligt pres. Håndtering af migration rækker således på tværs af mange politikområder, herunder udvikling, god regeringsførelse, menneskerettigheder, sundhed, uddannelse, socialsikring og miljø, herunder klimaforandringer. EU og medlemsstaterne vil bidrage til dette mål gennem en mere koordineret, systematisk og struktureret tilgang til maksimering af synergi- og løftestangeffekterne af de indre og ydre aspekter af EU's politikker, der kombinerer humanitær bistand til flygtninge og internt fordrevne og mere strukturel støtte til migration gennem udviklingspolitikken, som bliver en vigtig del af denne indsats.

Mobilitet og migration

EU og medlemsstaterne vil optrappe indsatsen for bedre forvaltning af migration og tvangsfordrivelse i partnerlandene i alle aspekter heraf, herunder ved at afhjælpe de underliggende årsager. Gennem øget engagement vil de hjælpe med at befordre sikker, veltilrettelagt, lovlig og ansvarlig migration og mobilitet for at gribe chancen for udvikling, når den byder sig i kraft af migrationen, samtidig med at udfordringerne herved løses. At håndtere migration og tvangsfordrivelse med held kræver kort- og langsigtede tværsektorielle foranstaltninger, politikker og retlige rammer for at sikre beskyttelse af migranter og samtidig dække både migranternes og værtsbefolkningers behov.

EU og medlemsstaterne vil gøre dette ved at konsolidere migration som en central del af EU's udenrigspolitiske dialog, herunder gennem udarbejdelse af skræddersyede svar og styrkede partnerskaber inden for partnerskabsrammen²⁹. Disse omfattende partnerskaber vil indebære iværksættelse af alle politikker og redskaber, som kan anvendes til de mange aspekter af migration og tvangsfordrivelse, herunder lovlig migration, ulovlig migration, menneskehandel, grænseforvaltning, pengeoverførsler, international beskyttelse og tilbagesendelse og reintegration, på basis af gensidigt ansvar og fuld overholdelse af vores humanitære forpligtelser og menneskerettigheder. Partnerskabsrammen vil også omfatte øget opmærksomhed på drivkræfterne bag ulovlig migration og tvangsfordrivelse og afhjælpningen heraf på baggrund af et stærkere kontekstspecifikt evidensgrundlag. EU's og medlemsstaternes engagement vil omfatte direkte samarbejde med partnerlandenes centrale og lokale myndigheder, men også med ikkestatslige aktører, herunder civilsamfundet og erhvervslivet, samt internationale organisationer. Gennem denne øgede indsats vil EU og medlemsstaterne aktivt støtte udarbejdelsen af "Global Compacts on Migration and Refugees" i henhold til New York Declaration for Refugees and Migrants af 19. september 2016³⁰.

4. PARTNERSKAB – EU SOM DRIVKRAFT BAG GENNEMFØRELSEN AF 2030-DAGSORDENEN

58. **Med 2030-dagsordenen anerkendes det, at hvert land har det primære ansvar for sin egen økonomiske og sociale udvikling, men det gøres samtidig klart, at den vil blive gennemført af alle lande og alle interessenter i et samarbejdsbaseret partnerskab.** Som svar på de globale udfordringer og tendenser og med fokus på ovenstående prioriteter vil EU og medlemsstaterne yderligere forbedre måden, de samarbejder på, herunder gennem at arbejde bedre sammen. Dette indebærer bl.a. forbedret effektivitet og gennemslagskraft ved hjælp af mere koordinering og sammenhæng. For at bliver mere effektiv med hensyn til at nå målene og især udrydde fattigdom skal EU's udviklingspolitik kunne tilpasses og reagere på akutte behov, potentielle kriser og politiske prioriteter under udvikling.

4.1. Bedre samarbejde

59. **På landeniveau vil EU og medlemsstaterne styrke den fælles programmering i udviklingssamarbejdet for at øge deres kollektive gennemslagskraft ved at samle alle deres ressourcer og kompetencer.** Stillet over for voksende udfordringer har vi mere behov end nogensinde for en fælles vision for EU-støtte, der er tilpasset et partnerlands bestræbelser, samt en stærkere politik og politisk dialog. EU og medlemsstaterne vil i samarbejdet udveksle viden og udvikle strategiske svar med udgangspunkt i kvalitetsanalyser af landets kontekst, herunder fattigdom og bæredygtighed, og landets samlede relationer til EU, f.eks. vedrørende sikkerhed, handel og migration. De skal i den forbindelse tage hensyn til lande- og sektorspecifikke prioriteter og politikker og tilgængelige måder at finansiere udvikling på i overensstemmelse med Addis Ababa-handlingsplanen. EU og medlemsstaterne vil fortsat styrke koordineringen og synergierne, herunder også gennem fælles programmeringsprocesser i skrøbelige og konfliktramte lande, ved hjælp af fælles konfliktanalyser.

60. **En øget anvendelse af EU's strategi for samlet reaktion og i relevant omfang fælles udformning af vejledende programmer vil sikre større indvirkning.** Denne fremgangsmåde bør også tage hensyn til andre landes og internationale aktørers komparative fordele. Dette vil hjælpe med

²⁹ Oprettelsen af en ny ramme for partnerskaber med tredjelande som led i den europæiske dagsorden for migration, meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, Rådet og Den Europæiske Investeringsbank, 7. juni 2016, COM(2016) 385.

³⁰ New York-erklæringen om flygtninge og migranter, resolution vedtaget af FN's Generalforsamling den 19. september 2016, A/RES/71/1.

at modvirke fragmenteringen og sætte skub i effektiviteten. Fælles overvågnings- og resultatrammer vil være kerneelementer i strategien for en samlet reaktion for at holde momentum, informere dialogen og styrke den gensidige ansvarlighed. Fælles programmering bør være åben for andre relevante donorer og internationale aktører på landeniveau.

61. EU og medlemsstaterne vil yde støtte til partnerlande gennem fælles foranstaltninger for at gennemføre deres samarbejde. Fælles foranstaltninger kan iværksættes på nationalt, regionalt eller internationalt plan og vil sikre sammenhængende og effektiv kollektiv EU-støtte til givne sektorer inden for bestemte temaer eller mod et fælles mål tilpasset landets kontekst. Dette bør styrke en koordineret politisk dialog med partnerlande knyttet til andre områder af indsatsen udadtil og samle EU's ekspertise for at opnå større indvirkning.

62. **De fælles foranstaltninger vil være åbne for alle EU-partnere, som er enige i og kan bidrage til en fælles vision, herunder fra den private sektor og civilsamfundet.** Dette kunne også omfatte andre ligesindede regeringer, De Forenede Nationer og andre internationale organisationer. Fælles foranstaltninger skal også understøttes af en stærk videnbase og tage hensyn til alle tilgængelige støttekilder. Fælles foranstaltninger kunne iværksættes gennem forskellige metoder og med afsæt i forskellige aktørers komparative fordele. Fælles foranstaltninger vil blive overvåget og evalueret i fællesskab på basis af en fælles resultatramme.

63. **EU's og medlemsstaternes koordinerede arbejde med budgetstøtte vil hjælpe med at fremme partnerlandenes indsats for at opfylde de bæredygtige udviklingsmål, forbedre makroøkonomisk forvaltning og offentlig finansforvaltning samt forbedre erhvervsklimaet.** Budgetstøtte vil, når det er relevant, sammen med dem, der er villige til at deltage, blive brugt til at styrke partnerskab, landeejerskab og gensidig ansvarlighed med udviklingslande på grundlag af fælles principper, målsætninger og interesser og som svar på partnerlandenes politiske, økonomiske og sociale baggrund. Budgetstøtte vil blive anvendt i overensstemmelse med principperne for udviklingseffektivitet og vil blive ledsaget af kapacitetsudvikling og viden- og ekspertiseoverførsel. Den vil således supplere udviklingslandenes indsats for at indhente mere støtte og bruge pengene bedre til gavn for bæredygtig udvikling og fremme inklusiv vækst og jobskabelse, fattigdomsudryddelse, mindske ulighed og bidrage til fredelige samfund. Budgetstøtte kan også bidrage til at afhjælpe årsagerne til skrøbelighed og fremme stabilitet og statsopbygning i lande, der er i en skrøbelig situation eller under omstilling.

64. **EU-trustfonde giver mulighed for, at EU, medlemsstaterne og andre udviklingspartnere kan iværksætte effektive fælles foranstaltninger.** EU-trustfonde gør det muligt for EU og medlemsstaterne at samle ressourcerne og anvende hurtig og fleksibel beslutningstagning og gennemførelse og maksimere virkningen, effektiviteten og synligheden af EU's udviklingssamarbejde med henblik på at opfylde de bæredygtige udviklingsmål. De giver mulighed for administrativ effektivitet og høj merværdi, herunder ved at engagere de donorer, som er villige til at bidrage finansielt, men ikke har kapacitet til at gøre en lokal indsats.

65. **En blanding af offentlige tilskud og lån, som også kan mobilisere private midler, er et andet vigtigt middel til at gennemføre 2030-dagsordenen.** En blanding dækker alle regioner af EU's eksterne samarbejde i sektorer som energi, transport og vandinfrastruktur, støtte til små og mellemstore virksomheder, sociale sektorer og miljøet. Et større engagement fra den private sektors side skal der til, og dette skal sikres gennem innovative finansielle instrumenter, der kan tiltrække mere privat finansiering af bæredygtig udvikling, herunder til klimainsatsen. Blandinger er en vigtig del af den foreslåede plan for europæiske eksterne investeringer. Et tæt partnerskab med Den Europæiske Investeringsbank og andre af EU's og medlemsstaternes finansielle institutioner vil være

et vigtigt træk i EU's blandingsaktiviteter. Andre internationale finansielle institutioner vil også blive inddraget.

66. EU og medlemsstaterne vil koordinere og udforme forenede synspunkter i internationale fora om alle anliggender inden for denne konsensus. Dette vil både styrke EU's og medlemsstaternes kollektive indflydelse og bidrage til mere effektive multilaterale drøftelser.

4.2. Fremme af stærkere, mere rummelige partnerskaber med mange interessenter

67. Stærkere partnerskaber står centralt i EU's tilgang til opfyldelsen af de bæredygtige udviklingsmål. EU og medlemsstaterne vil arbejde tættere sammen med alle andre relevante interessenter om at fremme gennemførelsen af 2030-dagsordenen.

68. De nationale regeringer har det primære ansvar for gennemførelsen af 2030-dagsordenen. I forbindelse med partnerlande vil EU og medlemsstaterne lægge fornyet vægt på landeejerskab, partnerskab og dialog for at bidrage til større effektivitet. De vil yde støtte til inkluderende national planlægning i udviklingslandene. De vil fremme åbne dialoger mellem myndigheder og interessenter i alle faser fra planlægning over gennemførelse til evaluering. Sådanne processer vil hjælpe nationale regeringer med at vurdere de til rådighed stående midler til gennemførelsen, identificere mangler og udvælge egnede områder for udvikling og andre typer internationalt samarbejde. Et grundlæggende mål vil være at opbygge udviklingslandenes kapacitet til at gennemføre 2030-dagsordenen. Dette vil indebære støtte til mobilisering og effektiv udnyttelse af hjemlige offentlige finanser, som udgør langt den største og mest stabile finansieringskilde til bæredygtig udvikling. Det vil også indebære fremme af e-forvaltningssystemer til effektiv skatteopkrævning og gennemsigtighed i anvendelsen af offentlige midler. EU og medlemsstaterne vil støtte kapacitetsopbygning til nationalt ejede overvågningsrammer og indsamling, udskilning og analyse af data af god kvalitet og til sammenhængende politikker for bæredygtig udvikling.

69. Opfyldelsen af de fleste af de bæredygtige udviklingsmål vil også afhænge af, at lokale myndigheder inddrages aktivt. EU og medlemsstaterne vil støtte decentraliseringsreformer i relevant omfang for at give lokale myndigheder indflydelse af hensyn til bedre regeringsførelse og større indvirkning på udviklingen. De vil støtte processer, der skal hjælpe folk med et mere effektivt samspil med lokale myndigheder i alle faser af planlægning og gennemførelse af politikker.

70. En vellykket gennemførelse kræver også stærkere partnerskaber uden for regeringskontorerne. EU og medlemsstaterne vil udbygge partnerskaberne med den private sektor, civilsamfundet, herunder fagforeninger og arbejdsgiverorganisationer, multilaterale organisationer, den akademiske verden, befolkningsgrupper i udlændighed og andre. De vil fortsætte med at støtte kapacitetsopbygning hos relevante interessenter.

71. EU og medlemsstaterne vil udbygge deres partnerskaber med civilsamfundsorganisationer. De vil fremme råderum og gunstige miljøer for civilsamfundsorganisationer, så de kan udfylde deres rolle som fortalere og katalysatorer. De vil støtte civilsamfundsorganisationers forpligtelse til et effektivt, gennemsigtigt og resultatorienteret udviklingssamarbejde.

72. EU og medlemsstaterne anerkender den private sektors vigtige rolle som motor for langsigtet bæredygtig udvikling og erkender behovet for at samarbejde med dens aktører gennem struktureret dialog og fælles udviklingsmål. EU og medlemsstaterne vil udvikle praktiske partnerskabsordninger, som er samarbejdsbaserede, gennemsigtige og åbne for erhvervslivets og andre interessenters deltagelse. De vil støtte bæredygtige og etiske forretningsprincipper og skabe incitamenter til private investeringer i global bæredygtig udvikling.

73. EU og medlemsstaterne vil arbejde sammen med multilaterale organisationer, herunder FN's institutioner, Den Internationale Valutafond, Verdensbankgruppen, G7, G20, OECD og andre multilaterale institutioner, for at tilskynde dem til at rette ind efter 2030-dagsordenen og fremme gensidig støtte til gennemførelsen heraf. EU og medlemsstaterne vil opsøge synergier med FN, både globalt og med de enkelte FN-enheder i marken, herunder for at forbedre FN's effektivitet. De vil fremme udviklingslandenes deltagelse i ledelsen af de multilaterale organisationer.

4.3. Skræddersyede udviklingspartnerskaber skal afspejle kapacitet og behov

74. **For at være effektiv skal EU's engagement i forbindelse udviklingsindsatsen variere alt efter udviklingslandenes kapacitet og behov.** EU og medlemsstaterne vil arbejde sammen med udviklingslandene på en mere og mere diversificeret og skræddersyet måde. Partnerskaber bør omfatte udviklingssamarbejde og finansiel bistand og desuden inddrage en række strategier, politikker og instrumenter for at afspejle den stigende forskellighed i udviklingslandenes omstændigheder.

75. **EU's finansielle samarbejde vil være rettet mod de steder, hvor behovet er størst, og der er mulighed for størst virkning.** EU og medlemsstaterne vil rette det primære fokus for deres udviklingssamarbejde mod de fattigste lande, herunder de mindst udviklede lande, og skrøbelige og konfliktramte lande, som har det ringeste potentiale til at rejse økonomiske midler og den største mangel på midler til at opfylde de bæredygtige udviklingsmål, og som fortsat vil være dybt afhængige af international offentlig finansiering. Der er behov for en indsats for at identificere og nå ud til de mennesker, som er blevet efterladt, med henblik på at forbedre udsigterne til vækst og opbygge modstandsdygtighed over for voldsomme påvirkninger.

76. **EU og medlemsstaterne vil udbygge deres samarbejde med udviklingslande, der er kommet længere, til at omfatte mere end finansielt samarbejde.** Disse lande har brug for færre eller ingen begunstigende former for bistand, men er afgørende for gennemførelsen af 2030-dagsordenen. EU og medlemsstaterne vil engagere sig i den udviklingspolitiske dialog med disse lande og på tværs af en række politikker gennem kombinationer af politisk, sikkerhedsrelateret, økonomisk, videnskabeligt, teknisk, teknologisk og tilpasset finansielt samarbejde i relevant omfang.

Innovativt samarbejde med udviklingslande, der er kommet længere

Udviklingslande, der er kommet længere, er fortsat vigtige for gennemførelsen af 2030-dagsordenen. Der er stadig mange mennesker i disse lande, der lever i fattigdom, og de er ofte kendetegnet ved en høj grad af ulighed. De har stor indvirkning og indflydelse i deres nærområder. Deres syd-syd-samarbejde med andre udviklingslande vokser hastigt i omfang og udgør en vigtig del af alt internationalt samarbejde. Som store økonomier er deres indvirkning på globale offentlige goder og udfordringer, herunder klimaforandringerne, af stigende betydning.

EU og medlemsstaterne vil udvikle nye partnerskaber med udviklingslande, der er kommet længere, for at fremme gennemførelsen af 2030-dagsordenen, herunder bæredygtig udvikling, fattigdomsudryddelse og andre fælles interesser. I centrum af disse partnerskaber vil der foregå en dialog om offentlig politik og reform under hensyntagen til forskelligheden i mellemindkomstlande og behovet for skræddersyede tilgange. De politiske dialoger vil fremme gensidige interesser og identificere fælles prioriteter og partnerskaber. De vil støtte gennemførelsen af de bæredygtige udviklingsmål, som giver en fælles og integreret ramme for samarbejde og vil hjælpe med at håndtere globale offentlige goder og udfordringer. Samarbejdet kunne foregå i partnerlandene selv, i deres respektive nærområder, i tredjelande eller globalt.

Disse nye partnerskaber vil fremme bedste praksis, teknisk bistand og videndeling. Hertil kommer, at EU og medlemsstaterne vil engagere sig i samarbejde og dialog med mellemindkomstlande, som begynder at være donorer, for at udveksle bedste praksis, fremme syd-syd-samarbejdet og det tresidede samarbejde og arbejde sammen om at støtte mindre udviklede lande i at gennemføre 2030-dagsordenen.

77. Den europæiske konsensus vil også være retningsgivende for indsatsen i forbindelse med regionale aftaler, strategier og politikker i relation til udviklingslandene. Den fremtidige ramme for relationer til lande også i Afrika, Vestindien og Stillehavet vil fremme den konkrete gennemførelse af 2030-dagsordenen på regionalt plan. Dette vil være et centralt element i arbejdet til støtte for dagsordenen og en lejlighed til at integrere målsætningerne i den europæiske konsensus i vores samarbejde med partnere i også Afrika, Vestindien og Stillehavet.

78. 2030-dagsordenen danner en politisk omstillingsramme for alle lande og vil være retningsgivende for EU's indsats i nabolandene i henhold til den reviderede europæiske naboskabspolitik. Denne politik bygger på et sæt af fælles prioriteter for EU og medlemsstaterne og deres partnere, hvilket styrker gennemførelsen af 2030-dagsordenen. Disse prioriteter for naboskabspolitikken er: god regeringsførelse, demokrati, retsstatsprincippet og menneskerettighederne, økonomisk udvikling med henblik på stabilisering med særligt fokus på unge, uddannelse og beskæftigelse, forbindelser, bæredygtig energi og klimaforandringer, sikkerhed, migration og mobilitet. Endnu et sigte med den reviderede politik er at inddrage regionale partnere ud over det europæiske naboskab i tværgående problemstillinger som migration og energi. EU og medlemsstaterne vil benytte en blanding af instrumenter i EU's nabolag, som er i overensstemmelse med andre EU-indsatser i henhold til 2030-dagsordenen.

5. EN STYRKELSE AF TILGANGENE TIL AT ØGE EU'S GENNEMSLAGSKRAFT

5.1. Mobilisering og effektiviseret anvendelse af alle gennemførelsesmidler

79. For at afspejle den ramme, der blev fastsat i Addis Ababa-handlingsplanen og 2030-dagsordenen, skal EU og medlemsstaterne tilpasse deres tilgang for at mobilisere og effektivisere anvendelsen af alle gennemførelsesmidler.

80. EU og medlemsstaterne vil arbejde sammen med partnerlande om at fremme et sundt politisk miljø for gennemførelsen af 2030-dagsordenen. De vil støtte statslig kapacitet til at udforme og gennemføre nationale udviklingspolitikker og øge ansvarligheden og lydhørheden over for borgerne.

81. EU og medlemsstaterne vil sætte skærpet fokus på at tilvejebringe yderligere hjemlige ressourcer til bæredygtig udvikling i partnerlande. Dette vil omfatte fremme af mobilisering af hjemlige ressourcer øget international handel som motor for udvikling og bekæmpelse af ulovlige pengestrømme.

82. Hjemlig offentlig finansiering er afgørende for alle landes indsats for at gennemføre 2030-dagsordenen. EU og medlemsstaterne vil støtte udviklingslandenes indsats for at styrke mobilisering af indtægter, forvaltning af gæld og styring af offentlige udgifter, udvikling af skattesystemer, forøgelse af effektiviteten af de offentlige udgifter og udfasning af subsidier til fossile brændsler. EU's officielle udviklingsbistand spiller fortsat en vigtig rolle som supplement til landenes indsats – især de fattigste og mest sårbare – for at mobilisere hjemlige ressourcer. Gennem en bedre kombination af budgetstøtte og blandet støtte kan EU og medlemsstaterne bidrage til at forbedre effektiviteten af de offentlige investeringer i partnerlandene ved at støtte rammer for makroøkonomisk og finanspolitisk stabilitet, sunde sektorpolitikker og -reformer, samlede rammer for års- og midtvejsbudgetter og sunde offentlige finansforvaltningssystemer, herunder gennemsigtige offentlige udbud.

Mobilisering og anvendelse af hjemlige ressourcer

På grund af deres centrale betydning bør landets egne offentlige finanser stå centralt i alle regeringers indsats for at tilvejebringe inklusiv vækst, fattigdomsudryddelse og bæredygtig udvikling. De er også led i den sociale kontrakt mellem en regering og dens borgere. Borgerne er mere villige til at betale skat, når de føler, at de har en andel i landets samlede udvikling og kan drage regeringen til ansvar.

EU's tilgang "indhent mere støtte, brug pengene bedre"³¹ støtter udviklingslandene på tre områder: bedre mobilisering af hjemlige ressourcer, mere effektive og virkningsfulde offentlige udgifter og gældsforvaltning. Den har fokus på skatteunddragelse, skatteundgåelse og ulovlige pengestrømme samt skattesystemers effektivitet, virkningsfuldhed og rimelighed samt finansiering af socialsikringssystemer. Den fremmer sund offentlig udgiftsforvaltning, så provenuet bruges til offentlige goder og tjenesteydelser, gennem finanspolitisk disciplin og strategisk tildeling af ressourcer.

EU og medlemsstaterne støtter også Addis-skatteinitiativet og OECD/G20-arbejdet med at bekæmpe udhuling af skattegrundlaget og overførsel af overskud (BEPS) og om udveksling af skatteoplysninger. De støtter udviklingslandenes deltagelse i relevante internationale drøftelser og standardiseringsprocesser, herunder "Det Globale Forum" for gennemsigtighed og informationsudveksling på skatteområdet og G20/OECD-drøftelser. De forpligter sig til at stræbe efter sammenhæng mellem deres skattepolitikker og disses virkninger for udviklingslandene.

83. EU har kollektivt forpligtet sig til at yde 0,7 % af bruttonationalindkomsten (BNI) i officiel udviklingsbistand (ODA) inden for 2030-dagsordenens tidsramme³². EU vil også som helhed yde 0,15 % af BNI i officiel udviklingsbistand til de mindste udviklede lande på kort sigt og nå op på 0,20 % inden for 2030-dagsordenens tidsramme. EU og medlemsstaterne vil også fortsat støtte modvirkning af og tilpasning til klimaforandringer i udviklingslandene i overensstemmelse med forpligtelserne i henhold til FN's rammekonvention om klimaændringer og Parisaftalen. EU og medlemsstaterne vil fortsætte den politiske dialog for at styrke andres forpligtelser til at finansiere bæredygtig udvikling, herunder klimafinansiering.

84. EU og medlemsstaterne vil bidrage til initiativerne til bedre måling af udviklingsfinansiering. Dette vil omfatte finansiering ud over ODA fra alle kilder, som bidrager til gennemførelsen af 2030-dagsordenen, ved hjælp af redskaber som OECD's forventede forslag til et mål for den samlede officielle støtte til bæredygtig udvikling.

85. Udviklingssamarbejde vil støtte gennemførelsen af bestemmelserne i handelsaftalerne vedrørende handel og bæredygtig udvikling³³. Bedre samordning af bistands- og samarbejdsprogrammer på disse områder vil give EU mulighed for at udnytte mulighederne og fungere som løftestang for tættere handelsforbindelser for at fremme denne værdibaserede dagsorden over for vores handelspartnere.

86. EU og medlemsstaterne vil fremme anvendelsen af andre gennemførelsesmidler, herunder kapacitetsopbygning, videnskab, teknologi og innovation. De vil fortsat investere i forskning og udvikling i og for udviklingslandene, herunder styrke de nationale innovationssystemer. De vil sigte mod at styrke de målbare virkninger for de fremskridt, der gøres med de bæredygtige udviklingsmål,

³¹ *Collect More, Spend Better (Indhent mere støtte, brug pengene bedre)*, arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, 5. november 2015.

³² *Et nyt globalt partnerskab for fattigdomsudryddelse og bæredygtig udvikling efter 2015 – Rådets konklusioner* (punkt 32 og 33), Rådet for Den Europæiske Union, 26. maj 2015, 9241/15.

³³ *Handel for alle. En mere ansvarlig handels- og investeringspolitik*, meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget, 14. oktober 2015, COM(2015) 497 final.

gennem en ansvarlig forsknings- og innovationstilgang, herunder åben adgang til forskningsresultater og -data til offentligt finansierede projekter og uddannelse i videnskab.

5.2. Udviklingsvenlig politikkohærens

87. **Den europæiske konsensus bidrager til at overholde kravet om at sikre sammenhæng mellem de forskellige områder inden for EU's optræden udadtil og mellem disse og dens øvrige politikker**³⁴. Kravet om politikkohærens, der er forankret i 2030-dagsordenen, indebærer integration af bæredygtig udvikling i alle relaterede EU-politikker med afbalanceret inddragelse af de tre dimensioner heraf og hensyntagen til de indbyrdes forbindelser mellem de forskellige bæredygtige udviklingsmål og sikring af overensstemmelsen mellem EU's optræden udadtil og dens andre politikker og på tværs af internationale rammer.

88. **EU og medlemsstaterne bekræfter deres engagement i udviklingsvenlig politikkohærens som et vigtigt bidrag til den kollektive indsats for at opnå bredere sammenhæng i politikken for bæredygtig udvikling**³⁵. De vil fortsat tage hensyn til målene for udviklingssamarbejde i alle politikker, som kan forventes at berøre udviklingslandene (artikel 208 i TEUF). Den europæiske konsensus vil være retningsgivende for indsatsen for at bringe sammenhæng i udviklingspolitikken på tværs af alle politikker og alle områder, der er omfattet af 2030-dagsordenen, idet der opsøges synergier, hvor det er muligt, herunder især inden for handel, finansiering, miljø og klimaforandringer, fødevarerforsyningsikkerhed, migration og sikkerhed. Der vil blive lagt særlig vægt på bekæmpelse af ulovlige pengestrømme og skattetænkning og fremme af handel og ansvarlige investeringer.

89. **Det er et fælles ansvar for alle interessenter at få den nye universelle ramme for bæredygtig udvikling inden for udviklingssamarbejde til at give resultater.** EU og medlemsstaterne vil derfor fremme tilgange, som involverer alle statslige instanser, og sikre politiske tilsyns- og koordineringsbestræbelser på alle niveauer med henblik på gennemførelsen af de bæredygtige udviklingsmål. For at yde bedre støtte til politikfastlæggelse og beslutningstagning vil de sikre evidensbasen for politikken påvirkning af udviklingslandene gennem høringer, samarbejde med interessenter og forudgående konsekvensanalyser og efterfølgende evalueringer af større politiske initiativer³⁶. Af politiske initiativer bør det i relevant omfang fremgå, hvordan de bidrager til bæredygtig udvikling i udviklingslandene. Dette er også medvirkende til at forbedre EU's og medlemsstaternes overvågnings- og rapporteringskapacitet vedrørende udviklingsvenlig politikkohærens og virkningen for udviklingslandene. På grund af 2030-dagsordenens universelle karakter vil EU og medlemsstaterne også tilskynde andre lande til at vurdere konsekvenserne af deres egne politikker for opnåelsen af de bæredygtige udviklingsmål, herunder i udviklingslandene. EU og medlemsstaterne vil desuden støtte partnerlandene i disses indsats for at indføre befordrende rammer for politikkohærens, der fremmer bæredygtig udvikling. De vil fremme politikkohærens i internationale fora som FN og G20.

³⁴ Artikel 21, stk. 3, i TEU.

³⁵ *Rådets konklusioner om Udviklingsvenlig politikkohærens (PCD): EU-rapport 2015* (punkt 7), Rådet for Den Europæiske Union, 26. oktober 2015, 13202/15.

³⁶ Se *Bedre regulering for bedre resultater – En EU-dagsorden*, meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget, 18. maj 2015, COM(2015) 215 final.

5.3. Udviklingseffektivitet

90. **EU og medlemsstaterne bekræfter deres forpligtelse til at anvende de centrale principper for udviklingseffektivitet som bekræftet på forummet på højt niveau i Busan i 2011 og føre dem ud i livet i udviklingssamarbejdet.** Disse principper er: resultater, gennemsigtighed og gensidig ansvarlighed, demokratisk ejerskab og rummelige udviklingspartnerskaber. Forummet på højt niveau i Busan understreger behovet for, at alle udviklingsressourcer og alle partnere arbejder effektivt sammen for at sikre bæredygtige resultater. EU og medlemsstaterne vil generelt fremme dette arbejde, bl.a. gennem det globale partnerskab for effektivt udviklingssamarbejde. Deres udviklingssamarbejde vil blive gennemført i tæt samarbejde med andre partnere og fuld gennemsigtighed over for borgerne i Europa og udviklingslandene.

91. **Principperne for udviklingseffektivitet gælder alle former for udviklingssamarbejde.** Dette omfatter international offentlig finansiering såsom ODA og syd-syd-samarbejdet, civilsamfundets aktører, filantropiske midler, koncessionelle og ikkekoncessionelle lån og den private sektors aktiviteter. EU og medlemsstaterne forventer, at alle andre udviklingspartnere integrerer disse principper i deres egne aktiviteter tilpasset deres specifikke kontekst.

92. **EU og medlemsstaterne vil fortsætte med at promovere gennemsigtighed, som gradvis bør gælde den fulde vifte af udviklingsressourcer.** De vil udvikle redskaber til at præsentere og anvende udviklingssamarbejdsdata mere effektivt til at forbedre processer og standarder for ansvarlighed. De vil støtte partnerlandene i at knytte udviklingsressourcerne sammen med resultaterne gennem bedre sammenhæng mellem planlægning og budgettering.

93. **EU og medlemsstaterne vil fremme anvendelsen af partnerlandenes systemer til offentlig finansforvaltning gennem hele budgetcyklussen, herunder systemer for offentlige indkøb,** for at hjælpe dem med at forbedre effektiviteten i institutionerne på nationalt og subnationalt plan. De vil i fællesskab vurdere partnerlandenes systemers effektivitet for at sikre en informeret og koordineret tilgang. De har forpligtet sig til at afbinde deres bistand så vidt muligt og tilskynder alle andre udviklingssamarbejdspartnere, herunder vækstøkonomier, til at gøre det samme. De sigter mod at forfine definitionen af afbinding af bistand for at sikre gensidighed mellem alle internationale leverandører af finansiering.

6. OPFØLGNING PÅ VORES FORPLIGTELSE

94. **I forbindelse med udviklingssamarbejdet er EU og medlemsstaterne fuldt engagerede i et altomfattende, gennemsigtigt og ansvarligt system** til overvågning og gennemgang af formålet med 2030-dagsordenen.

95. **EU og medlemsstaterne vil gradvist tilpasse deres rapporteringssystemer på dette område til at være overensstemmende med 2030-dagsordenens opfølgningsprocesser og -indikatorer.** Som led i dette arbejde vil de forbedre kvaliteten og tilgængeligheden af data om deres udviklingssamarbejdsaktiviteter på tværs af 2030-dagsordenen. De vil arbejde på at sikre, at rapporteringen er i tråd med andre internationale forpligtelser.

96. **EU og medlemsstaterne vil integrere 2030-dagsordenen og støtte brugen af indikatorer for bæredygtige udviklingsmål til at måle udviklingsresultater på landeniveau.** Navnlig kan indikatorer for bæredygtige udviklingsmål fremme og befordre en fælles resultatorienteret EU-tilgang, som fremmer rapportering af harmoniserede resultater på partnerlandeniveau, herunder rammer for partnerlandets resultater, hvor de findes.

97. EU og medlemsstaterne vil udarbejde en fælles sammenfattende rapport om virkningen af deres indsats til støtte for 2030-dagsordenen i udviklingslandene som bidrag til EU's rapportering til FN's politiske forum på højt plan, når dette afholdes for statsoverhoveder hvert fjerde år. Denne rapport vil blive bygget på EU-rapporter, f.eks. rapporter om ODA-resultater og udviklingsvenlig politikkohærens, og på overvågning af de bæredygtige udviklingsmål i en EU-kontekst.

98. **EU og medlemsstaterne vil opgradere den statistiske kapacitet i udviklingslandene.** Dette vil omfatte øget kapacitet til produktion og analyse af data, som bør udskilles så vidt muligt efter indkomst, køn, alder og andre faktorer, og tilvejebringe information om marginaliserede, sårbare og vanskeligt tilgængelige grupper, herunder regeringsførelse og andre problemstillinger, i overensstemmelse med EU's rettighedsbaserede tilgang. Det vil også omfatte investeringer i stærkere statistiske institutioner på nationalt og regionalt plan og anvendelsen af nye teknologier og datakilder såsom jordobservation og geospatial information.

99. **Der vil blive foretaget en midtvejsvurdering af gennemførelsen af denne konsensus.** Det vil blive vurderet, hvordan denne konsensus blev anvendt, og hvad der er opnået derved til støtte for gennemførelsen af 2030-dagsordenen. EU og medlemsstaterne vil systematisk kontrollere fremskridt og justere deres indsats for at sikre, at deres udviklingssamarbejde, herunder gennem dettes forbindelser til andre politikområder, fortsat støtter gennemførelsen af 2030-dagsordenen i udviklingslandene.